

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljanje velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

„Ljubljanski Tagblatt“.

„Tagblatt“, o katerem smo že povedali, da dobi svojo hrano od „špiceljnov“ in renegatov, in nemoralnih ljudi, se je v petek in soboto zopet vstopil k svoji luži in meči iz nje gnojnico in blato po najbolj spoštljivih možeh naše stranke. S kože ga je spravil oklic narodnega volilnega odbora do ljubljanskih volilcev, v katerem se mirno, a natančno dokazuje in dokaže, da je nemčursko gospodarstvo ljubljanskemu mestu na kvar in da je naša dolžnost ustaviti to pogubonosno početje s tem, da pošljemo vsaj nekaj svojih možakov v starešinstvo, kateri naj večini na prste gledajo. Se vé, da je to „Tagblattovega“ pisca, ki sam že ves čas tega slabega gospodarstva v nemčurskem starešinstvu sedi, zeló zbudlo. Ker pa v oklicu naštetih del in zaslug bivšega narodnega starešinstva kar naravnost utajiti ne more, jim hoče s tem ves svit vzeti, da našteva, koliko so vse te lepe reči stale. Smešno! Brez denarja se ne naredi nič, to ve vsak, a sedanji nemčurski mestni odbor tudi z denarjem ni še nič naredil. Ali pa je morda kaj naredil? Ima kaj pokazati? Naj pokaže, če more! Edino, kar se vidi njegovega dela, je mestna straža za polovico pomnožena in uniformirana. Ali je pa to mestu na korist? Mislimo, da ne, kajti javna varnost po mestu je slabša, ko prej, ker magistrat rabi stražo za svoje politične namene. Pa čemu bi dalje naštevali grehe sedanjega starešinstva? Saj ena beseda zapopade v sebi vse, kar se more slabega misliti, en priimek je, ki se ne strinja s poštenjem in lepimi lastnostmi, namreč: **nemčur!** Ta beseda, kateri se naši nasprotniki umikajo, ko zbadajočemu šilu, se pa našemu sedanjemu starešinstvu po vsi pravici prilagati

me, ono je **nemčursko**, toraj nam nanoben način dobro biti ne more, da, še več, ono mora biti slabo, ker je **nemčursko**. Kdor ni narodnjak, ne more biti dober zastopnik v naši deželi nikjer, toraj tudi ljubljansko mestno starešinstvo ne more biti odveč vredno, ker ni narodno. Nemčur, — to je beseda, ki zapopade v sebi kar se najslabšega misliti more, to je dokazano tako jasno, da že vsak otrok ve.

Kako, da se po tem „Tagblatt“ čudi, da hočemo mi takim ljudem na prste gledati? I, ali nimamo dobrega vzroka k temu? Mar mislite, da smo slepi in gluhi, da ne bi videli in slišali, kar nemčursko starešinstvo na „rotovžu“ počenja? Nas, ki težko plačujemo davke, ktere potem hoče tako starešinstvo za nemško gledišče, za „nordpolfahrerje“ itd. tje metati, nas mora pač brigati taka zapravljenost našega denarja.

Druga roka, ki se, kakor je soditi, drži znanega zagrizenega Frica, maha po dr. Bleiweisu, očetu in sinu. Rada bi razkrila skrivnost, kako je postal dr. Karol Bleiweis primarij v bolnišnici. To mi vsi dobro vemó, bolje ko zavidljiva roka pisca, saj se je v zboru in odboru deželnem sploh sklenilo, odpraviti nam sovražne tuje iz deželnih služeb in te podeliti narodnjakom, ki so gotovo toliko sposobni za-nje, kakor oni. To je po vsem prav in hvale vredno, tega principa se tudi za naprej trdno držimo, potem ne bomo redili gadov na svojih prsih. Je pa tudi dolžnost dežele in njenih zastopov, podpirati narodne ljudi z delom in službami, in če bi se bili tega načela že prej držali, bi imeli zdaj lepo število nam sovražnih tujev v deželi, ki jedo isti kruh, kateri bi prav za prav šel našim sinovom. Če tedaj skušamo narodu vdane moči po službah itd. pridržati v deželi, krepimo si stranko svojo in koristimo narodu, kteremu se ni bati, da bi

ga izdajali tisti, ki se o njegovih žuljih živé. O zaslugah pri takih rečeh ne gre govoriti. Kdor je nemčur, ali njegov privrženec, ne more pri nas in za nas imeti nikakoršnih zaslug, tedaj mu mi ne moremo biti nikdar za kaj hvaležni; kdor je narodnjak in značajan mož, kar je sam po sebi vsak pravi narodnjak, ima pa tako že dosti zaslug za narod in njegovo stranko. Taka je! Kdor ni narodnjak, je sovražnik naš, sovražnik dežele naše, tedaj mi ne moremo imeti nikdar nikakoršnega zupanja do njega, če bi se nam v obraz še tako dobrikal. Nemčur nam ni bil nikdar in nam ne more biti pravičen.

Kako bi imeli tedaj mi zupanje do kakoršne koli skupščine po večini iz nemčurjev sestavljene, in zakaj bi se ne zdelo nam treba ji na prste gledati?

Da bi mi tako pazljivo gledali na prste našim nasprotnikom in hoteli potem vse, kar čudnega, nepostavnega in krivičnega zapazimo, svetu oznanovati, bi imeli vedno dosti vpiti. Ko bi bili mi tako zavidljivi in hudobni, kakor je znani „dolgi Fric“, pisalec nesramnega članka zoper dr. Karola Bleiweisa, bi vedeli praviti veliko bolj zanimivo povest, kako je neki dr. zdravilstva v Benetkah prišel v sluh vohuna, potem moral pobegniti in kako je po nemčurski protekciji prišel k nam v službo, dasiravno se je za isto službo ponujal drug izkušen in sloveč zdravnik, vrh tega še rojen Kranjec. O tem „dolgi Fric“ nič ne pove, tudi o tem ne, kako nekdo, kateri je njemu prav dobro znan, protipostavno opravlja dve c. k. službi, katerih druga le njemu na ljubo in korist še zdaj ni razpisana. Takih zanimivih povestic bi mi lahko povedali na stotine, a danes nimamo časa, ker smo ravno zmagali v III. razredu in spravili dr. Karol Bleiweisa v mestno starešinstvo, da mu

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

Herod Agripa bil se je vzdignil na vojsko s Tirci in Sidonci, kateri so pa kmalo izprevideli, da jih vojska uničuje, in zato so prosili ter tudi izprosili miru. Kmaló dospel je glas, da se Herod v kratkem hoče zopet vrniti domu.

Jadnik, ki ga je kralj poslal bil iz Cezareje, poročil je Jeruzalemcem, naj se brzo pripravijo za slovesni sprejem kralja. Farizejci so se nadejali, da sedaj bo pal poslednji udarec na kristijane; brzo so raznesli po ječah to novico, češ, da se pasejo nad bojaznjivo smrti odmenjenih kristijanov. Ti ljudje pač niso poznali vzvišene in božanske odvažnosti,

ki jo vera Kristusova podeliva. Jetniki čuvši, da jim je smrt namenjena, začeli so opominjati drug drugega na stanovitnost in junaško smrt, svobodni kristijanje pa so tekali okrog njih jemati slovó, in duhovniki so jih pripravljali za srečno smrt.

Ali tri dni po dohodu jadnikovem vznemirjala so nova poročila mesto. Vse križem in vprek dirjali so ljudje po mestu. Jetniki so opazili, da čuvaji svojo službo ali čisto opuščajo in bežé, ali pa jo zelo zanikarno spolnujejo. Mnogi jetniki so prav lahko ušli pri belem dnevu.

Tudi Hanani hitel je v ječo Eleazarjeve rodovine. „Prosti ste!“ zakliče jim.

„Prosti? Je li mogoče?“ začudijo se.

„Da, mogoče“, odgovori Hanani. „Herod je umrl, dvorniki in tovariši njegovi pa bežé na vse kraje“.

Ubogi jetniki skoraj neté verjeti, tako iznenada došla jim je ta novica.

To sporočilo je pa tudi sploh nenadoma dospelo. Herod bival je v Cezareji, kakor smo bili omenili. Tirci in Sidonci bili so Blasta, kraljevega ključarja, naklonili, da jim je pomagal mir narediti. Kralj pristavši na mir ukazal je igre na čast Klavdiju cesarju, in je poslanec odločil uro, o ktereji jih hoče sprejeti in zaslišati. Drugi dan v kraljevske obleki in prelivajoč se v srebru pride v gledališče, ter govori nazočim gledalcem. Narod ugledavši kralja začne krepko vpiti: „Bog nam govori, ne človek!“

Ali ravno oni hip, ko je trinog slatno poslušal klic naroda, češ, da je bog, zadela ga je kazen Gospodova. Počil je, čreva so se izsula iz njega, po mesu so se zaredili črvi, in neznanski smrad širil se je krog njega. Odnegli so ga v prostorno dvorano, v ktereji stal je prestol njegov. Besna razkačenost in jeza vjedali ste srce njegovo, umrl je sredi svojih lizunov in dvornikov, kterim pa je zbog smradu že nadležen postajal; star je bil 44 let.

bo na prste gledal, tistega dr. Bleiweisa, o katerem „dolgi Frice“ pravi, da se je kot zdravnik v posilni delalnici navadil občevati z „gauerji“. Če se nam bo ljubilo, bomo prihodnjič še kaj povedali.

Dika jugoslovanska.

(Dalje.)

Kjerkoli so ljudje, povsod se žalibože go-dijo take prikazni. Tudi pri nas se je našlo ljudi, kateri niso znali sami sebe vladati ter sebi preskrbeti gotovega stanú, kateri so pa jezno, divje in neusmiljeno režali na vsakega, ki bi drznil se kako besedo reči v javnih opravilih, kajti sebi so izključljivo prisvajali pravo, vrediti državo in društvo hrvaško; pa to dozdevno vredjenje nič ni drugo bilo nego pravi moralni in državni cinizem. Zato se je tudi dogodilo, da so svojo sramoto in skrajno slepoto zapečatili s svojo krvjo, dokler se sicer z njo pečati slava in veliko imé.

Ali kaj naj se reče o teoriji filozofije Büchnerjeve in Moleschottove, ktera se je — kdo vé po kaki — zmotnjava misli ali besede — zaplodila i med nas, češ, da nam dokaže, da pravih hudodelcev na tem svetu ni: „A quoi sert le libre arbitre a celui, qui vole, qui assassine par necessité? Les criminels, a vrai dire sont pour la plupart des malheureux plus dignes de pitié, que de mépris.“ (Čemu je prosta volja tistemu, ki iz sile ropa in morí? Hudodelniki prav za prav so največ nesrečniki, vredni bolj usmiljenja kot zaničevanja.) Te Moleschottove besede so se pod plaščem ne vé m kake izvirnosti preselile celo k nam. In vse to zakaj? Da se pot pripravi mehkejšemu ravnanju proti hudodelcem in jetnikom.

Vsakdo vé, da nikdar na svetu bi še prasha ne bilo o tem, da naj robstvo ali suženjstvo jenja in da naj se ljubeznjivo in milostivo ravná s hudodelci in jetniki, ko bi ne bilo krščanstva, to je, ko bi ne bilo onega, ki je suženj postal, da osvobodí nas večne sužnjosti; ko bi ne bilo onega, kateri za vse milosti, ki nam jih je skazal tako obilno, v zahvalo ali plačilo za se ne prosi nič, temuč pravi: Blaženi, ki ste postregli bolniku, ki ste oblekli nazega ter nasitili lačnega, ki ste obiskali jetnika ter ga tolažili itd.: kar ste tém storili, to ste meni storili! Ali nam je mar v kalnih in strupnih studencih iskati milosrčnosti do jetnikov in nesrečnikov poleg božje one prilike o ranjenem ter o usmiljenem Samarijanu, ktera se i dan danes izpolnuje povsod, kjer vlada

„Ali tako je poginil smrtni naš neprijatelj? zavpije Daniel čuvši Hananijevo novico. „Da, pravičen si, o Gospod, in tvoje sodbe so nezapopadljive.“

„Sodba Gospodova še le hoče pokazati se“, méni Hanani. Kakor velé preroki, bil je Herod poslednji kralj. Čvetero dec ima: Agripa sina, Berenico hčer, zaročeno Herodu Kalciškemu, pa Mariamno in Drusilo, kateri ste neudani. Ali Agripa, sin njegov, je še premlad, toraj hočejo zemljo, kakor se govori, naravnost iz Rima vladati. Že imenujejo prvega deželnega glavarja, nekega Kuspija Fada.

Oprosteni jetniki spustili so na ves glas veselje, ali pri priči spomnili so se tudi očeta. Hanani ni vedel odgovoriti na nobeno njih vprašanje, omenil je samo toliko, da si je mnogo prizadeval priti do očeta Eleazarja, a ni se mu sponesel noben pot. „Toda kmalo hočemo zvedeti, kje ga imajo“, tolaži jih, „dober čuvaj žel je stikovat po ječah.“

Čez nekaj trenutkov povrnil se je čuvaj

duh krščanski; ali poleg one druge čudovite o zgubljenem sinu, ki ga milost očetova sprem-ljuje povsod celó v blodnji, a kedar se skesan povrne, vesel ga objame oče, poljubi ter ljubeznjivo sprejame v vse poprejšnje pravice? Oh! mar nam je usmiljenja do hudodelca iskati drugej nego v srcu in izgledu onega, kateri je ženo prešestnico, od farizejev k smrti obsojeno, osvobodil z lepim opominom: hodi v imenu božjem in nikar več ne greši!

Jaz ponavljam še enkrat. Svet bi o pravi ljubezni in usmiljenosti še zapopadka ali pojma ne imel, da ni onega, kateri je na drevesu sv. križa človeštvo zamenil samim seboj ter vsakemu nas v smrti svoji zapustil ne le zastavo neizmérnega usmiljenja svojega, temuč tudi svetega izgleda, kterege moramo posnemati po svoji moči. Oh! more li sodnik blaži biti od njega, kateri je razbojniku ob desni na samo besedo: „spomni se me, kedar prideš k svo-jemu Očetu“, odpustil ter mu obljubil, da bode še tisti dan z njim v raju. Kako je sveto pismo čudno in božje! V eni njegovi izreki in priliki je več modrosti in učenosti, nego v tisuč hvaljenih, pa samih sebe pijanih piscih! Jaz bi življenje svoje zastavil, da se več uma in pa-meti nabaja v prosti izreki hudodelnika z desne strane, kedar tovarša svojega svari: nama se prav godí, midva trpiva, kar sva za-sluzila, ta pak nedolžen trpi; nego v vsem pogubljevem umovanji materialistiške učenosti, vzlasti pak v neslanih plagiatih njenih.

(Dalje sledi)

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. aprila.

Avstrijske dežele.

Cesar so 2. aprila ob 3/49 z nadvojvo-doma Karol Ludovikom in Ludovik Viktorjem srečno prišli v Trst, kjer so jih na kolodvoru že čakali ministri Auersperg, Pretis pa Unger. Župan je v svojem nagovoru omenjal zvestobe Tržačanov do najvišjega prestola ter povdarjal, kako se bode mesto vsled nameravanih želez-ničnih črt zopet vzdignilo. Popoldne so cesar sprejeli mnogo deputacij, med njimi tudi de-putacijo slovenskega polit. društva „Edinost“, pa tržaških delavcev. Potem so obiskali nekaj odličnih oseb in so bili od množice navdušeno pozdravljeni, kjer so se prikazali. Na večer je bilo mesto razsvitljeno. Drugi dan so ogledali vojaške naprave, novo ladišče pa ladije. Dalje so se vdeležili slovesnosti pri razgrinjanji Ma-ksimilijanovega spominjka in pri tej pri-

z novico, da Eleazar še živi, ali da je malo popred bil pri njem zuani Karikelj, ki je ves vznemirjen in zamišljen prišel iz ječe. Hanani skrbno sprašuje čuvaja, ali vé, čemu je bil Karikelj pri jetniku, zakaj on ni stopil v ječo, ko je Grk bil odšel, da vidi, kako se ima Eleazar in drugo tako. Čuvaj je zagotavljal, da nič ne zna o namerah Grkovih, niti da je mogel v ječo, ker je Karikelj duri zaklenil in kjuč seboj odnesel.

„O mili Bog! če je umoril očeta, da je ohladil svoj srd“, v nemirnej slutnji britko zastoče Daniel.

Hiteli so s čuvajem do ječe Eleazarjeve. Brzo dali so poklicati kovača, da je odbil ključavnico. In kaj so videli pri svetlobi Ha-nanijeve bakle? V vlažnej, temnej in studenej ječi v zadnjem kotu zvija se Eleazar na go-lem, studenem kamenu; bled je kot smrt in zelo oslavljen. Suzana, Daniel in Marija vsu-jejo se na-nj, poljubljajo ga, in jokajo od ve-selja, da še živi. „Rešeni ste!“ pripovedujejo

liki srčno se zahvalili vsem, ki so napravili ta spominek. Predsednik spominjkovega odseka Porenta je bil cesarja pozdravil. Popoldne so obiskali Lloydov arsenal in razne ladijenice. Vrnivših pričakovali so na Molo San Karlo župan in vodstvo ubožne hiše s sirotami. Kjer koli so se cesar pokazali, jih je ljudstvo navdušeno pozdravljalo ter jim razodevalo svojo vdanost in zvestobo.

Včeraj so se mudili v Gorici, kjer so bili enako sijajno sprejeti, in danes so se z laškim kraljem sošli v Benetkah. Že zadnjič smo po-vedali, kaj počenjajo rovarski listi, katerih je bog ata Garibaldi pa Bismark, da bi ga očr-nili pred Benečani. Ti ljudje se menda bojé, da bi ljudstvo, ki je že do grla sito laških blagrov, preveč navdušeno ne sprejelo nekda-njega svojega vladarja, in da bi se po Evropi ne zvedelo, da ves hrup za „zedinjeno“ Italijo bilo je le sleparstvo nekterih rovarjev. Florentinska „Epoca“ piše, da cesar bodo pri vseh nagovorih odgovarjali v laškem jeziku in da bodo boje obiskali tudi Maninov spominek (?), da bi se prikupili ljudem. Prusko vlado shod cesarja našega z laškim kraljem hudo v oči bode, in njen poslanec na laškem dvoru je dobil povelje iti v Benetke in opazovati, kaj se bode tam godilo. Že to je bolelo Prusake, da je Viktor Emanuel k razgrnjeni Manino-vega spominjka poslal učnega ministra, zna-nega nasprotnika Nemčije, še bolj pa, da ta v svojem govoru z besedico ni omenil krvavih zmag nemških sinov, ki so Italiji pripomogle k zedinjenju. „Sprava med Italijo in Avstrijo“, piše „Berl. Volksztg.“, „razodeva se vsled tega shoda, in zlasti vsled shoda v Benetkah, prav demonstrativno. Italija do dobrega spravljena s Francosko in Avstrijo boje več ne potrebuje nemškega prijateljstva.“

O Beustu se z Dunaja poroča, da bode moral s službe stopiti. Giskra se je namreč pri preiskavi Ofenheimovi skliceval na pisma Beustova. Beust zarad tega poprašan je rekel, da je samovoljno Giskri dal potrebno dovo-ljenje, ker se mu je meščansko ministerstvo za državo zdelo potrebno. Za ta pisma so do-ločivni krogi zvedeli, in za kazen bode Beust moral pobrati kopita. Določivni krogi imajo tedaj čedalje več prilik prepričati se, kakošni so ljudje, ki so ustanovili ustavoverstvo, in to nam daje upanje, da se za nas čedalje bolj bliža odrešenje.

Zgornje-avstrijska liberalna državna poslanca Göllicher pa Edelbacher mi-slita neki odstopiti, češ, da delovanje držav-

mu vsi od kraja. Ali Eleazar se britko na-smehlja, in pokaže na tleh ležečo kupico.

„Pač res, dragi moji“, ječi starček, „rešen bodem, a ne takisto, kakor vi menite. Prepozno je, življenje mi je strto!“

Smrtni strah spreletaval je vse nazoče.

„Ali nisem pravil, da nič dobrega ne slu-tim“, bolestno zavjaka Hanani. „Ostrupil je očeta!“

„Naj Bog odpusti mu vse, kar je zakrivil nad menoj, tudi jaz odpuščam vse“, s slabim glasom govori Eleazar. „Predolgo nisem mu umrl. Kaj menite, zakaj nas je ločil, zakaj je mene le-sem vtaknil? Zato, da bi bil preje izstradal me, da bi bi bil preje poginil žalosti in slabosti. Ali ko je videl, da nečem umreti, prišel je popred k meni in primoral me, da sem izpil nekovo pijačo, ki jo je prinesel v le-unej kupici. Ah, bol in treslika pričate, da sem pil močan, brzo razdirajoč strup.“

(Dalje prih.)

nega zbora je zastoj. Kako hoče potem, piše „Politik“, k nezmožni manjšini obojena med dva mlinska kamna zagobjena opozicija dokazati korist vdeležbe državnega zbora?!!

Južno-tirolski poslanci bodo osnovali lastni klub.

V Dalmaciji je vlada razrušila dijaško družbo „la giovine Dalmazia“, ker je bila k razgrnjenju Maninovega spominjka odposlala nek telegram. Bralno društvo nemških dijakov na Dunaju, piše „Politik“, tedaj tudi nepolitično društvo, je l. 1873 cesarju Viljelmu prišedšemu na Dunaj po posebni deputaciji izročilo lavorov venec, pa cesarskemu namestniku ni prišlo na misel, da je s tem prestopilo pravila svoja. Menda zato ne, ker „bralno društvo“ šteje 500 udov, „la giovine Dalmazia“ pa komaj desetino tega in ker tudi cesar Viljelm državi ni tako nevaren, kakor je bil Manin!

Vnanje države.

Pruska vlada je svojim vradom dala povelje Karlosovega brata, Don Alfonsa, prijeti in zapreti, če ga kje v nemških deželah zasačijo. Španska vlada mu namreč očita, da so Karlisti v Cuenci pod njegovim poveljem ropali, morili in druge hudobije uganjali. „Če bi Don Alfonsa, piše „Germania“, postavili pred poštene sodnike, ne pa pred človečeta, ktera bi ga morala na vsak način obsoditi, bi mu svetovali, naj se sam izroči sodniji, da bi njegova nedolžnost prišla na dan. Tako pa naj španske gosposke, če že hočejo v pest dobiti kakega morivca, zasledijo morivce Primove; če iščejo roparja, naj preiščejo žepe večkratnega ministra Sagasta pa poštenjaka Serrana; in če hočejo kaznovati nenravnost, naj primejo republikanske in Serranove poveljnike, ki so prišedši v karlistična mesta, trge in vasi, žene in dekleta razdelili med svoje kompanije in batalijone.“

Poznanski namestni škof Čibihovski se boče moral pred sodnijo opravičevati, daje veliki četertek blagoslovil sv. olje. Na Pruskem tedaj že ne bo kmalo mogoče umirajočim deliti sv. zakramentov, in nekteri ljudje še vedno nočejo verjeti, da tam očitno preganjajo katoliško cerkev?

Bavarski škofi se bodo meseca junija v Eichstädtu sošli k neki konferenciji.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 1. aprila. Ljubi „Slovenec“! Sem ter tje se je že ugibalo, kdo ti je navadni dopisovalec z Gorenjskega. Ker se bo to gotovo pri današnjem dopisu zopet zgodilo, se hočem sam zaznamovati, ter dopis trikrat podkrižati in vsi naj bodo zadovoljni, da ga je pisal trikrat podkrižani, ki je zarad tega brez skrbi pred sovragi. Nekdo popotovaje na Gorenjskem odgovori vprašujočemu ga, kam gre, da gre v Babjo vas. Kako debelo je tedaj gledal, ko je potem popotnika videl v Radolici. Kako! Radolice — Babja vas? Pa skorej gotovo drugače ni mislil. Jaz sem sicer trgovec, ali moja gospa je faktotum, jaz dam le svoje ime, družega nič nimam, ker vse je prepisano na njo. Ako se ozrem na svojega sosedo, je menda pri njem ravno taka, tako tudi pri tretjem itd. Naše gospe imajo komando in so „gfrajtarji“, mi smo pa le „gmajnarji“ in figuriramo le po imenu. Žalostno sicer, pa je res. Bastelj, agent nemčurjev pri volitvah, — ktere pri tej priložnosti prosim mi naznaniti, od kod je dobil denarje za volitev, ali od grofa Thurna, ali iz njegovega gozda, ali od drugod? — ta Bastelj mi bo gotovo vse to rad potrdil in

še marsikdo drugi, akoravno spoznavam, da to vsem ne velja. Naj si torej reč ogledujem od te strani, kakor jo hočem, ali pa še od marsiktere druge, ne morem si drugače misliti, nego da popotnik ima Radolico za Babjo vas. Ko je bila pred dvema letoma sv. birma v Radolici, je rekel tedanji župan, grof Gustav Thurn, srenjskemu svetovalcu Švecu, da njega ne bo doma, ker se poda k razstavi na Dunaj. Ako se je tedaj g. Švec v imenu županstva škofu poklonil, med tem ko se je g. grof peljal le na sprehod, ne pa da bi bil šel na Dunaj, kakor je bil rekel, ali je bilo to možato ravnanje? Kakor se mi je pripovedovalo, je sedanji župan H. pred nekaj časom pred županom kamnjegoriškim rotil se in prisegal, da hoče biti Slovenec, če ne, mu sme pljuniti v obraz; in če pri vsem tem zdaj g. H. v nemčurski rog trobi, ali je to možato ravnanje? Ako se vradnik očitno v gostilnici pretepava, in kmeta le s p..... h..... pita in sam največi neotesanec le kmeta ima za suroveža, ali je to možato, spodobno obnašanje? Ako so se pri vložnih denarjih na stotine zgodile golufije, pa se vse to le zakriva in so takošne osebe vedno še v veljavi, ali je to brezstransko ravnanje? Evo v tem imaš podobo nemčurske stranke v Radolici. Ta stranka gospodari v Radolici in hoče gospodariti tudi v onem radolškem okraju. Ta stranka hoče kmeta ponemčuriti. Ali ni toraj sveta dolžnost slehernega rodoljuba takošnemu počenjanju se zoprstavljanju in nasprotovanju, da se ljudstvo narodu ne izneveri in navzame nemčurske neotesanosti ktere je že tako preveč med narodom? Toraj delajmo in zopet delajmo brez prenehleja!

† † †

Iz spodnje Idrije, 28. marca. (Odgovor gosp. Antonu Plešnarju na dopis v 35. listu „Slov. Nar.“ 13. febr. 1875.) (Konec.) Res je, da je ta škarpa pri takih okolščinah veliko stala, pa tudi ne bo nobeden pomnil, da bi se kdaj podrla. Ko bi vi malo Vaša dela poprej pomislili, mislim, da ne bi bili tega v „Narodu“ pisali. Zakaj pa vašega dela nič omenili niste? Naj pa jaz povem: Ko sem prvokrat z vami v Žiri na Selo šel, ker je voda pod cesto trgala, smo se posvetovali, kako da bi boljše in bolji kup naredili, sem jaz svetoval, kar je Žirovcem znano, da bi dva ali tri odrivače, enega lesenega in dva izrezanega kamnja napravili, da bi voda na staro pot nazaj obrnili, pa bi bilo za zmeraj dobro, stalo pa bi bilo kakih 230 gld. Posesnik bližnjega svetá je obetal tudi 20 gld. zraven priložiti. Vi pa ste si mislil: zdaj sem jaz načelnik, škarpa mora biti, in ste delo precej svojemu prijatelju Gregorju Demšarju za 443 gld. oddali. Demšar proda delo Matevžu Selaku za 400 g., tedaj je vašemu prijatelju 43 g. ostalo. Škarpa je bila dodelana konec oktobra 1873, in okoli meseca maja 1874 že na sredi kake 4 sežnje na dolgem podrta. Ali so taka vaša dela dobra? Drugič sem bil z vami v Žireh ravno tam leta 1874; ko je voda s hribov cesto zasipala, smo se pogovorili, da bi se kanal ali graben skopal. Vi pa ste rekli: „ali ga bo kdo delal za 50 gld.“ A ni se nobeden oglašil, le jaz sem rekel: „to bi se najlože naredilo, kader bi voda bila; kaci 6 delavcev bi se najelo da bi eni s krampi kopali, drugi z motikami grebli, voda bi pa zemljo naprej nesla.“ Vi ste rekli: „naj pa ostane, bomo drugi pot naredili.“ Ali na jesen mi Žirovci povedó, da sta dva v 2 dneh 50 gld. zaslužila, ko sta v dežji tisti graben skopala: da je to res, o tem sem videl pobotnico, ko smo proračun za leto 1875 narejali. Pri tej

priložnosti sem bil vam tudi povedal, da ste neko razširjenje ceste za 10 gld. dvema plačali, temu, ki je delal, in unemu, ki ni nič delal ter samo delo prevzel.

Kar ste bili s svojim pismom do deželnega odbora v avgustu 1867. l. podrli, bi zdaj radi popravili. Kako, da ste se v Planini dne 23. maja 1874 nemčurja nam pokazali, tega ne bodem popisoval, naj bo že to zadosti. Tudi bi imel še povedati, kako se kupi na cesti do Razpotja, kako naprej v Žireh narejajo, in še več družega, pa naj bo. — To tudi ni res, kar pravite, namreč, da ste tako cesto dobili, da bi bil voznik nad voznikom, ko sta se imela srečati, od daleč vpil, da sta se mogla drug drugemu ogniti; po bolj hudih klancih, na ovinkih smo leta 1869 v štirih krajih cesto razširili dali za 212 gld., leta 1870 v bolj ozkih sedmih krajih za 266 gld. 60 kr., leta 1871 tudi v bolj ozkih krajih za 172 gld. 80 kr. in leta 1872 v družih bolj ozkih desetih krajih za 155 gld. 20 kr., tedaj bolj hudi ovinki so bili razširjeni. Ali bi se ne bili mogli tudi drugi na ta način sčasom razširjati in za cestni posip napravljati dati? Kar pa naju v gospodarstvu zadene, o tem že sami veste, kako je; osebnih razmer ne bom pred svetom razvijal. Kdor več ima, lože gospodari; zato tudi ne veste, kako se ubogemu kmetu godi, ki po očetu slabo poslopje, dolgove prejme in otroke ima. Moje in vaše gospodarenje je vsim dobro znano, oba veljava menda za dobra gospodarja.

Spodnja Kanomlja 24. sušca 1875.

Boštjan Leskovic,
župan.*)

Iz Notranjskega, 4. aprila. (O zavarovanji nekaj.) V naših krajih ni ljudstvo še nikdar toliko pritoževalo se čez „graško zavarovalno društvo“, kakor samo zdaj. Pa tudi v resnici je čudno, kar se godi. Davkarije rubijo posetnike za zastale premije od 3 do 4 let nazaj. Zadnja leta je bilo v teh krajih mnogo pogorišev, in „graško društvo“ ni nikomur škode povrnilo, kdor je bil še zavarščino dolžan, če je tudi le malo dni zamudil plačati, a rubilo je društvo potem še pogorelca in vzelo mu, kar ni pogorelo. Tako je!

Zavarovanec zastavi toraj društvu vse svoje premoženje za one goldinarje. Mora jih plačati ali z lepo ali z grdo s stroški vred, a odškodnine ne dobo, če le dan zgreši. Pravica je tukaj pač, na škodo kmeta, slabo odmerjena. Društvo ne zgubi svoje pravice ali denarja, a kmet nima pravice do odškodnine!! Ko bi „graško društvo“ one, ki eno leto ne plačajo, zarubilo za 1letni dolg, potem pa zbrisalo jih, ne bi bilo vzroka tožiti. Ali društvo pusti dolžnika 3 do 4 leta, potem ga zarubi za 3 za 4letni dolg, ki znaša že veliko svoto, dasiravno vsa ta leta dolžnik ni zavarovan bil. Kot dolžnika ga društvo ni zbrisalo a pravico do odškodnine mu je že prvo leto vzelo.

V postonjskem okraju bode „gracarsko društvo“ zdaj blizo 10.000 gld. po rubežnji tirjalo kot zavarščino za 2, 3 in 4 leta. Mnogo zarubljenih kmetov se je društvu že pred 2 in 3 leti pravilno odpovedalo. Zdaj ne pomaga nič, plačati bodo morali, sicer se jim vzame živina, kotel i. t. d. Davkar in žandar ne prašata kmeta, če trdi, da je že pred več leti odstopil, le denar hočeta.

Kmetje so silno zbegani. Revščina je po slabih letinah, po živinski kugi, po požarih i. t. d. narastla do vrhunca, zdaj pride pa še „graško društvo“ z rubežnijo!

*) Dopisov ni treba rekomandirati, jih že tako dobimo. Vred.

Vsak drugi dolg se mora pred sodnikom dokazati. To društvo pa ima prednost, da davkarji in žandarji pobero, kolikor le hočejo od kmeta. Ne more se ubraniti te privilegirane sile.

Sedanji gosp. okrajni glavar v Postojni je obljubil pomoč. Bog daj, da bi odstranil ru-bežen. Društva se opirajo na svoja pravila in na podlagi teh nadlegujejo kmeta in ga oško-dujejo. Kaj kmetu za zvita in pokrita pravila mar! Po zdravi svoji pameti sodi, ako plača, je zavarovan, ako ne plača, ni zavarovan. Da mora plačati, dasiravno ni zavarovan — to se mu zdi neopravičena sila.

Čas bi res bil, da se z davki in drugimi nadlogami obložen kmet v bran vzame, da ne bo še po privatnih asekurančnih zavodih pristiskan in žaljen.

Domače novice.

V Ljubljani, 6. aprila.

(Za deželnega poslanca) na Notranjskem je bil soboto izvoljen g. Peter Grasselli z 58 glasovi. G. Zelen je dobil 4 glase, nemčurski kandidat — 0.

(Mestne volitve). III. razred je včeraj volil in — **zmagali smo mi**. Izmed naših kandidatov so voljeni: dr. Karol Bleiweis, Potočnik, Petričič in Gošič. Nasprotni kandidati so propadli — razen g. Doberleta, kterega so se nekteri naših volilcev zadnji čas poprijeli. Toraj smemo reči, da smo popolnoma zmagali, kajti če bi g. Doberlet ne bil dobil nekaj glasov od naše stranke, bi bil gotovo propadel. Zato se pa nadjamo, da tega ne bo pozabil. Glasov so dobili: dr. K. Bleiweis 132, Goršič 131, Potočnik 128, Petričič 127, Doberlet 128. — Agitacije nasprotne stranke so bile strašanske, vsa nemčurska „élite“ je prežala na rotovžu na volilce ter jih lovila na svoje limanice, vsak volilec je moral iti skoz celo rajdo teh volkov. Zlasti gosp. Dežmann in Hudabionigg sta se odlikovala, sami smo bili priča, ko nam je Dežman volilca, ki je hotel narodno voliti, iz rok strgal ter ga po dolgem šepetanji pripravil k temu, da ni volil. Nasprotno pa je bila tudi domača stranka na nogah, in če ne bi bili narodni agitatorji na straži na „rotovžu“, bi se bilo še marsikaj prigodilo, kajti nemčur je na vso moč nesramen. — Danes voli II. razred, pri katerem mi nimamo nič opraviti, v četrtek pa prvi, in takrat bo zopet hud boj. Delajmo in trdno se držimo, pa bomo zmagali, kakor smo v III. razredu.

(Na zadnje pojasnilo vladino) o selških dogodkih poslali ste nam Magdalena Rant pa Mica Bebar daljni, od niju in 4 prič podpisani odgovor, v katerem prva trdi in je pripravljena priseči, da jo je žandar Feliks Dragar vdaril po ustih, da ji je kri tekla, druga pa, da so ji žandarji nastavljali gole bajonete. Da bi nam g. Widmann še tretjokrat ne poslal vradnega pojasnila, smo pismo omenjenih žen izročili danes se snidšemu deželnemu zboru, da bo de on z deželno vlado dognal to reč.

(„Slovenčeva“ pravda) je končana, v tajni obravnavi je potrdila deželna sodnija razsodbo okrajne sodnije. Toraj bo moral naš odgovorni vrednik g. Pevec 8 dni sedeti, list pa zadene 300 glid. zgube na kavciji.

(Umrlo) je v Ljubljani marca meseca 89 oseb, 48 moškega, 41 ženskega spola.

(Slovensko gledišče). Predzadnja igra letošnje igralne dōbe je bila „Bisernica“. Predmet ji je vzet iz ljudskega življenja in je bil polni hiši jako všeč. O prevodu v slovensko ne govorimo, le to se nam čudno zdi, zakaj je

„Perlen s ch n u r“ prevedeno v „bisernico“ in „Hans-Jürg“ celó v „Hans Jurež“. Po naših mislih bi bila „bisernica“ „Perlenschachte“, „Perlen d o s e“ ali „Perlen e t u i“. Igralo se je splošno dobro, zlasti velja to o gospodični Podkrajškovi. Gospod Noll je v prvem delu skoro malo preveč pretiral, v drugem pa je bil boljši. Gospod Kajzelj kot zamorec se je zavijal vedno na smešno stran, dasiravno je naloga popolnoma resna; tudi se nam je zdelo, kakor da bi se bil malo preveč omahoval. Gospod Schmidt je imel manjšo nalogo, a izvršil jo je po svoji navadi, ravno tako gosp. Šušteršič. Gospodična Piskarjeva je pokazala, da se je na odru že vdomačila. Njena pridnost nas veseli. Predmet igre se nam zdi tako mikaven, da ga bomo za svoje bralce posneli, ter tudi pokazali n a p a k e igre.

— Zvonovi pri M. D. v Polji so se preteklo nedeljo prvokrat skazovali. Glasovi so jasni, akord (H-dur) čisto vbran, in se, ker so po novi iznajdbi jarmi izdelani, dajo prav lahko goniti. — Brez števila ljudstva iz Ljubljane in okolice jih je prišlo poslušat in le en glas se je čul, namreč, da takega zvonjenja na Kranjskem pač ni. Gospod Hilzer je prišel sam k svečanosti in pri tej priliki sklenil pogodbo s šentpetersko faro v Ljubljani za nove zvonove, kateri bodo vsi skup tehtali 110 centov in bodo vlti do avgusta. Potem se je podal v Košano na Notranjskem, kamor bo tudi dva zvona vtil. — Mi sami, ki smo slišali poljske zvonove, radi pripoznamo, da delajo g. Hilzerju z vso opravo in glasovi čast. Hvala, komur hvala gré!

Pogovori vredništva:

G. O. J. P.: Na dopis Vaš „o zapisniku 32. odboro ve skupščine slov. Matic e“ naj potrdimo le, da Vam je domoljubna odkri-to srčnost itak narekovala preveč. Vsem vstreči ni mogoče. Da se zapisniki kterega koli društva poznej malo čislajo in redko pregledujejo, je istina; toraj se nikar ne hudajte, da so Maticni poprejšnji — v rokah klerikalnih — v sebi imeli preveč, sedanji pa, jako lakonični, da imajo premalo itd. po „Novicah“, kajti v društvu samem se varno hranijo priklade vse v „aktih“. Da je nasvet Vaš 3. že izvršen, da se 1. izvršuje — če tudi malo drugače —, izvedeli ste iz „Slovenca“; a tudi 2. se bo de po moči izvrševal, povemo Vam iz vira

zanesljivega. Bodite toraj brez skrbi! Marsikaj se z gore vidi drugače, kakor je spodaj res, velikrat pod meglo. Tako n. pr. sami nepričujoči pozivate druge, katerih so mnogi v enacih ali večih stiskah, na pričujočnost; tako hvalite odsek za izdavanje knjig, da je pretresovanje g. M. Cigaletovega nasveta zastran večje edinosti v pisavi v desetih mesecih srečno dognal, a mi se bojimo, da ga pisatelji sami, med kterimi ponosni čislamo tudi Vas, ne bodo niti v desetih letih itd. Dokler društvo nima glave, bolje je čakati z nasveti, kteri bi se itak prej ne mogli izpolnovati. Napako „10. aprila“ nam. „10. marca“ popravil bo de g. tajnik brez dvoma po „Novicah“. Sicer bodi brez zamere!

Za pogorelce na Vovči:

Duhovniki v Ljubljani . . . 20 gold.
Neimenovana 5 „

Eksekutivne dražbe.

12. aprila. 3. Davorin Povše-tovo (3400 gl.) v Ljubljane. — 3. Blaž Pernuš-vo (3468 gl.) v Kranju. — 2. Jan. Kuhar-jevo iz Mladja (2142 gl.) v Kostanjevci.

Telegrafične denarne cene 5. aprila.

Papirna renta 71.20. — Srebrna renta 75.60. — 1860letno državno posojilo 112.60 — Bankine akcije 957. — Kreditne akcije 240.75. — London 111.95 — Srebro 103.50. — Ces. kr. cekici 5.23. — 20Napoleon 8.88.

Razglas.

Podpisano ravnateljstvo „Prve občne zavarovalne banke Slovenije“ v Ljubljani se počasti p. n. občinstvu naznaniti, da je gosp. **Matija Mlekuža**, prej delajočega za banko „Slavijo“ v Pragi, od 1. aprila t. l. naprej v službo kot potovalnega zastopnika sprejelo, in ga častitemu občinstvu in posebno velečastiti duhovščini gorko priporoča, da bi ga pri sprejemanju zavarovanj proti „ognju“ in za „življenje“ v blagor našemu narodu po moči podpirati blagovolilo.

Pri tej priliki tudi živo priporočamo gosp. **Andreja Jekovca** kot našega potovalnega zastopnika. (28—1)

V Ljubljani dne 1. aprila 1875.

Ravnateljstvo

prve občne zavarovalne banke
„Slovenije“.

Gabriel Piccoli, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, dunajska cesta,

(32—31)

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah. Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu. kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se hrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem, pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr.**

Izleček iz Chine in Coke. Najboljši dozadj znani želodčni likér; pospeši cirkulacijo, olajša prebavljivost, in poda različnim organom in členom novo moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici, gotovo zdravilo proti vsaki prenehovalni je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskušil, se bo de vesel prepričal, da je najkrepkejšje in najgotovejše sredstvo zoper mrzlico med vsemi dozadj znanimi. **Flaša velja 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje, naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebno se rabi to dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofeljnomu proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzev prah, 1 tucat škatljic 7 gold, posamne 80 kr.

Pravo borovniško žganje s soljo, 1 flaša 50 kr.

Voda lancasterske lilije (Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnjih gub ter naredi, da vidoma zginejo. Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in se ozdravi naglo poke, ktere se naredje zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleta, zarad česar jo po pravici vse dame, kterim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gold.**

Naročila sunaj Ljubljane na sgoraj imenovane droge, kakor tudi na vsa druga zdravila se, če mogoče, vracajočo pošto proti poštnemu povzetju izvršujejo. Stroške za embalažo in ekspedicijo i. t. d. nagradijo gospodje komitenti.